

(C.K. Norwid)

"... Jest w moim kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny,

przy wzejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie,

ludzie gniazda wspólnego łamią chleb Biblijny,

najtkliwsze przekazując uczucia w tym chlebie..."

Oplatek (lac, oblatum dar ofiarny) - to cieniutki arkusik ciasta

z mąki zmieszanej z wodą, kiedyś odlewany,

dzisiaj wypiekany w grawerach, przypominających nieco gofrownice.

Od połowy XII wieku stał się pieczywem liturgicznym, dzisiaj znamy go jako hostie,

(lac. zwierze ofiarne)

oplatek ornamentowany o okrągłym kształcie i średnicy od 29 do 145mm,

spożywany podczas mszy i podawany jako komunikat.

W XVI wieku oplatki wypiekane w domach i piekarniach przyklasztornych

były też podawane jako zakąska do win,

a smarowane miodem stanowiły wielki przysmak dzieci.

Od XVIII wieku opłatek stał się sakrum, symbolem jedności chrześcijańskiej

i pojednania, przełamanie się nim ma kruszyć zło

Jest to tradycja polska, a wywodzi się ze starochrześcijańskich obrządków

składania chleba ofiarnego na ołtarzach

i dzielenia się poświęconymi chlebkami podczas Mszy.św.

Do dziś do polskiej tradycji wigilijnej należy dzielenie się opłatkiem i jednocześnie

składanie sobie życzeń.

Rozpoczyna osoba najstarsza i najgodniejsza przy stole, łamiąc się po kolei

ze wszystkimi według starszeństwa i godności, później dzielą się pozostałe osoby.

Według obyczaju, ktoś, kto przełamał się opłatkiem w wigilijny wieczór,

miał też nie zaznać niedostatku przez następny rok

i mieć wystarczającą ilość chleba, by móc się nim dzielić z innymi.

W wigilijny wieczór opłatek dostają też domowe zwierzęta, dla nich przygotowuje

się opłatki barwione.

Tradycja łamania się opłatkiem jest już tak mocna, że stała się też własnością ludzi niewierzących.

Opłatkiem nazywa się też świeckie przedświąteczne spotkania różnych grup ludzi,

którzy w okresie bożonarodzeniowym również się nim dzielą.

▣ Oplatki w Wiszniowie do kupienia w zakrystii przez cały adwent!

Kajetan Kraszewski

"Z opłatkiem":

Do siego roku życząc panu bratu

kiedy w rozłące pędzim dni ostatek,

choć dzień ten zwyczaj obojętny światu,

szlę Ci opłatek.

Dla nas on zawsze świętość wyobraża:

pamiętkę łaski udzielonej z nieba,

a oprócz skarbu branego z ołtarza,

własny kęs chleba.

Ojców to naszych obyczaj prastary

rodzinnej niwy maluje dostatek.

Symbol braterstwa, miłości i wiary

święty opłatek.